

УДК 346:347.2

DOI <https://doi.org/10.32849/2663-5313/2020.12.09>**Андрій Єремєєв,**

аспірант

Донецького юридичного інституту

Міністерства внутрішніх справ України

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВОГО ТРАСТУ

Стаття присвячена визначенню та аналізу господарсько-правових трастів як різновиду трастових правовідносин (відносин довірчої власності), що відповідають предмету регулювання господарського законодавства. Аналізується саме поняття трасту, обґрунтовується, що як найбільш прийнятне може розглядатися визначення трасту через поняття правовідносин. Незважаючи на те, що інколи траст визначається як обов'язок, зобов'язання, договір та навіть як юридична особа, домінуючим та переважним є підхід до визначення трасту саме через категорію правовідносин. Звертається увага, що траст як інститут, первинно притаманний англо-американським (прецедентним) правовим системам, поступово набирає поширення у системах романо-германського (континентального) права. З появою інституту довірчої власності в законодавстві України виникає нагальна потреба у подальшому вивченні та аналізі цієї правової конструкції для вдосконалення її нормативно-правового регулювання, а також приведення у відповідність до найбільш досконалих світових зразків. Обґрунтовано, що усі трасти за характером правовідносин, які становлять їх зміст, поділяються на господарсько-правові та цивільно-правові. Перші пов'язані з економічною сферою та підпадають під регулятивний вплив господарського законодавства. Другі, не пов'язані з організацією або здійсненням господарської діяльності, можуть виникати в особистій (побутовій) сфері. У статті аргументовано, що господарсько-правові трасти є різновидом господарсько-правових правовідносин, які не можуть бути повною мірою віднесені ні до господарсько-виробничих, ні до організаційно-господарських відносин, а поєднують у собі риси обох названих видів. У цілому траст може вважатися господарсько-правовим за умови відповідності трастових відносин усім ознакам господарсько-правових правовідносин. Окрім ознак господарських правовідносин, що характерні для господарсько-правових трастів як особливого їх виду, таким трастам притаманні також усі ознаки трастів. Зокрема, господарсько-правові трасти, як і інші типові трастові конструкції, повинні охоплювати три складових елементи: визначеність щодо наміру, визначеність щодо об'єкта та визначеність суб'єктів.

Ключові слова: довірча власність, траст, господарсько-правовий траст, цивільно-правовий траст, трастові правовідносини.

Постановка проблеми. Одним із правових інститутів, надзвичайно поширених у світовій практиці господарювання, є інститут трасту або довірчої власності. Первинно характерний лише для правових систем англо-американського (загального) права, цей інститут поступово освоює і системи континентального права та набуває у них значного поширення. Під впливом великого поширення трастових відносин у світовій юридичній і економічній практиці в українському законодавстві також з'явився інститут довірчої власності. Проте за відсутності ґрунтового нормативного регулювання цей інститут викликає багато наукових дискусій та суперечливих тлумачень щодо його правової природи й навіть взагалі прийнятності для правової системи України. У господарсько-правовому контексті найбільш важливим є вивчення та аналіз правового статусу трастів, створених за участі суб'єктів господарювання для цілей, пов'язаних зі здійс-

ненням господарської діяльності. Окремий науковий інтерес становлять трасти, створені для здійснення господарської діяльності резидентами України відповідно до законодавства країн та територій, що можуть бути віднесені до офшорних зон.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Особливості господарсько-правового статусу довірчої власності (трастів) в Україні суттєвого вивчення не зазнали. Разом із тим різні аспекти функціонування довірчої власності досліджувалися в основному з цивілістичних позицій такими вченими, як Г.В. Буяджи, Р.А. Майданик, К.Г. Некіт, С.О. Сліпченко та ін. У цілому довірча власність у вітчизняній правовій доктрині залишається недостатньо дослідженою категорією.

Метою статті є визначення поняття «господарсько-правовий траст», проведення його аналізу та окреслення його загальної характеристики.

Виклад основного матеріалу. Вельми специфічним правовим інститутом, що традиційно пов'язується з правовими системами загального права, є інститут трасту (довірчої власності). Незважаючи на наявність цілої низки теорій, що по-різному визначають час і місце його виникнення, траст вважається одним із найбільш своєрідних і значних інститутів англо-американського (загального) права. Інколи навіть вважається, що ані серед речовинно-правових, ані серед зобов'язальних конструкцій континентального права неможливо підібрати економіко-правового інституту, подібного до трасту [1, с. 13-14]. Однак теза про унікальність англо-американського трасту втрачає свою апіорність у зв'язку з конвергенцією правових систем і поступовою рецепцією (прийняттям) інституту трасту континентальним правом [2, с. 277]. Відбувається, так би мовити, проростання «трастової проблематики» в «континентальну правову площину» [3, с. 174]. Сучасний траст уже не вважається надбанням лише країн загальної системи права та їх унікальною особливістю [4, с. 10]. Натепер є велика кількість видів як власне трастів, так і різноманітних трастоподібних конструкцій у країнах, які належать до різних правових систем [4, с. 10]. Взагалі, визнання та інкорпорація трасту у країнах континентального права та країнах, які наслідували правові системи останніх, проходила довго та не завжди безболісно [4, с. 10]. Дуже часто спроби уведення трасту у його тій чи іншій формі у право країн цивільного права стикалося з несприйняттям його суті, він сприймався не просто як чужорідний організм, а як інститут, який суперечить публічному порядку, а тому його застосування взагалі не вбачалося можливим [4, с. 10]. Навіть до цього часу окремі вчені продовжують стверджувати, що існування правової конструкції довірчої власності в чинному законодавстві України є необґрунтованим і суперечить основоположним принципам права власності [5, с. 153]. Проте з таким підходом не можливо погодитись. Питання про припустимість довірчої власності в українському законодавстві як речово-правового способу реалізації ідеї управління власністю в інтересах визначеної третьої особи – це питання про припустимі межі поєднання зобов'язально-правового і загально-дозвільного режиму щодо майна та існування в нашому праві конструкцій «цільової» власності та інших видів «цільового» майна, покликаних забезпечити служіння майна певній меті пролонгованого, стабільного типу (особливо у разі довгострокового інвестування) [6, с. 38].

Поступово інститут трасту набирає все більшої популярності та починає у тій чи іншій формі використовуватися практично у всьому світі. Натепер інститут довірчої власності (трасту) запозичений практично всіма правовими системами континентального права [7, с. 188]. У результаті змін, внесених до Цивільного кодексу України [8] Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» від 19.06.2003 № 980-IV [9], інститут довірчої власності з'явився й у праві України. Закріплення довірчої власності в українському законодавстві було спрямоване на усунення невідповідності між економічними відносинами і формами їх правового регулювання [6, с. 38]. Так, відповідно до частини 2 статті 316 Цивільного кодексу України особливим видом права власності є право довірчої власності, яке виникає внаслідок закону або договору управління майном [8]. У свою чергу, згідно з частиною 2 статті 1029 Цивільного кодексу України договір управління майном може засвідчувати виникнення в управителя права довірчої власності на отримане в управління майно [8]. На думку деяких науковців, частина 1 статті 1029 Цивільного кодексу України, що містить визначення договору управління майном, практично дослівно дублює дефініцію трасту, лише позначаючи учасників договору управління майном назвами, трохи відмінними від англо-американських прототипів [2, с. 280]. Однак є вагомі підстави вважати, що українська довірча власність не є повним аналогом англо-американського трасту [2, с. 280]. Скоріше, тут має місце відповідність форми і лише частково – змісту (так, наприклад, вважається, що український управитель досить обмежений у своїх діях) [2, с. 280-281]. На жаль, Господарський кодекс України [10] не врегульовує статус трастів, створених вітчизняними суб'єктами господарювання, а також не містить положень щодо правового регулювання довірчої власності взагалі.

Вважається, що правова природа трасту полягає передусім у довірчому (фідуціарному) характері відносин [11, с. 15]. Але у цілому визначення трасту (довірчої власності) у світовій юридичній науці залишається дискусійним. З одного боку, кількість визначень трасту є величезною, а з другого – досі немає єдиного загальноовизнаного визначення довірчої власності, яке би повною мірою сприймалося в рамках однієї правової системи [12, с. 84]. Кількість трастів у світі є настільки великою, та іноді вони настільки не схожі між собою, що практично немож-

ливо дати єдине, універсальне визначення, яке б охоплювало усі види трастів [12, с. 85].

Принципово різні визначення трасту (довірчої власності) містить і світова судова практика, і світова юридична доктрина. Траст (довірча власність) може розглядатися як форма власності, особливість якої полягає в тому, що одна особа є власником майна, відчужуваного йому другою особою для певних цілей, вказаних відчужувачем, або, як його ще називають, засновником [13, с. 98]. Характерною рисою права довірчої власності як особливого виду права власності є те, що довірчий власник здійснює належні йому правоможності на свій розсуд, але з урахуванням встановлених власником обмежень і лише на користь самого власника або вказаної ним особи, але не у своїх інтересах [14, с. 121]. Також траст (довірча власність) може визначатися як особливого роду речове право. При цьому у тих випадках, коли мається на увазі саме право певної особи, що виникає із трастових відносин (відносин довірчої власності), термінологічно доцільніше вживати поняття «право довірчої власності», «право трасту», а не «довірча власність» та «траст». Якщо «траст» та «довірча власність» – це відносини, то «право довірчої власності», «право трасту» має розглядатися як особливий вид права власності. Так, право довірчої власності – це належне довірчому власнику право власності на визначене майно, обтяжене обов'язком його здійснення з метою і з обмеженнями, встановленими договором управління майном чи законом [13, с. 100]. Інколи трапляються визначення трасту як обов'язку, зобов'язання, договору та навіть як юридичної особи, але домінуючим та переважним є підхід до визначення трасту через категорію правовідносин.

Так, відповідно до ст. X. – 1:201 Модельних правил європейського приватного права траст – це *правовідношення*, у якому довірчий власник зобов'язаний управляти або розпоряджатися одним або більше активами (трастовим фондом) згідно з умовами, які регулюють це правовідношення (умовами трасту) в інтересах вигодонабувача або для досягнення суспільно корисних цілей [15]. Вважається, що таке визначення розкриває сутність поняття трасту в його як континентальному, так і англосаксонському розумінні [16, с. 172].

У ст. 2 Конвенції про право, що застосовується до трастів, та про їх визнання термін «траст» визначено як *правовідносини*, створені *inter vivos* (за життя) або посмертно особою, засновником, коли майно було передано *під контроль* довірчого власника на користь бенефіціарія або для встановленої мети [17].

Зазначена конвенція також називає три особливості трасту: а) майно становить відокремлений капітал та не є частиною власності довірчого власника; б) право на майно трасту належить довірчому власнику чи іншій особі, що виступає від імені довірчого власника; с) довірчий власник має право та обов'язок, по відношенню до якого він несе відповідальність, управляти, використовувати та розпоряджатися майном відповідно до умов трасту та покладених на нього законом спеціальних обов'язків [17]. При цьому відповідно до положень Конвенції збереження за засновником певних прав та повноважень, а також той факт, що довірчий власник сам може мати права бенефіціарія, не обов'язково суперечить існуванню трасту [17].

За визначенням, яке пропонується у Юридичній енциклопедії, довірча власність (траст) – це система фідучіарних, тобто заснованих на довірі, майнових відносин (fiduciary ownership) [18]. Суб'єктами даних відносин можуть бути засновник довірчої власності (settlor), довірчий власник (trustee), а також бенефіціарій (cestui que trust) – особа, на користь якої створюється довірча власність [18]. Довірчий власник зобов'язується управляти майном (тобто здійснювати незаборонені законом трастові операції), переданим йому іншим суб'єктом – засновником довірчої власності, таким чином, щоб бенефіціарій отримував у межах строку, на який встановлено довірчу власність, певний прибуток [18]. У навчальній літературі траст визначають як операції з управління коштами (майном, грошима, цінними паперами і т. п.) клієнта, проводяться від свого імені і за дорученням клієнта на підставі договору з ним [19, с. 45].

У свою чергу, за доктринальною дефініцією Г. Буяджи траст – це довірчі правовідносини, що виникають між установником, довірчим власником і бенефіціарієм унаслідок передачі установником майна у власність довірчому власнику для управління ним в інтересах наперед визначених осіб (бенефіціаріїв) та/або для досягнення суспільно корисної мети на засадах добросовісності, розумності, чесності та розсудливості [12, с. 100].

Ґрунтуючись на порівняльно-правових дослідженнях інституту права довірчої власності, окремі науковці доходять висновку, що за своєю природою «трасти», притаманні саме країнам англо-американського права, тоді як для країн континентальної правової сім'ї характерні «фідучії» [20, с. 285]. При цьому «трасти» та «фідучії» розглядаються як різні конструкції. Особливою ознакою трастів називається «розщеплення» права

власності на передане майно (власник за загальним правом – довірчий власник, що має право на управління та розпорядження майном, та власник за правом справедливості – бенефіціар, який отримує вигоду та доходи від управління цим майном). Вважається, що у разі фідуції «розщеплення» права власності не відбувається і під час дії договору, що встановлює довірчу власність, існує лише один юридичний власник майна – довірчий власник [20, с. 285]. У межах останньої конструкції використовується «цільове» право власності, яке після досягнення мети, передбаченої договором, повертається в повному обсязі засновнику [20, с. 285]. Тобто, замість «розщеплення» права власності, здійснюється його самообмеження (як неподільного, абсолютного права власності) із можливістю відновлення з тих чи інших підстав [20, с. 286].

Як зазначалось вище, у вітчизняному законодавстві довірча власність передбачена у Цивільному кодексі України. Господарський кодекс України такої правової категорії не передбачає. Нерідко вважається, що довірча власність є суто цивільно-правовим інститутом [13; 21]. Разом із тим можна стверджувати, що трасти (довірча власність) як специфічний вид майнових правовідносин можуть бути класифіковані на цивільно-правові (підпадають під предмет правового регулювання Цивільного кодексу України) та господарсько-правові (пов'язані зі здійсненням господарської діяльності та відповідають предмету правового регулювання Господарського кодексу України).

Відповідно до частини 1 статті 1 Цивільного кодексу України («відносини, що регулюються цивільним законодавством») цивільним законодавством регулюються особисті немайнові та майнові відносини (цивільні відносини), засновані на юридичній рівності, вільному волевиявленні, майновій самостійності їх учасників [8]. Однак таке, здавалося б, лаконічне визначення також допускає неоднозначне тлумачення кола відносин, що підпадають під предмет регулювання Цивільного кодексу України. Зокрема, виникає питання чи характеристика «особисті» стосується і немайнових, і майнових або ж тільки немайнових відносин. Більш обґрунтованим уявляється перший підхід, відповідно до якого «особистий характер» є визначальною характеристикою усіх цивільних відносин. У такому разі слід визнати, що цивільними є відносини, які виникають в особистій (побутовій) сфері [22, с. 10]. Це відповідає сутності цивільного права як частини системи права, сфера дії якого об'єктивно обмежена службовою роллю – захистом особистих інтересів учас-

ників цивільних відносин, не пов'язаних зі здійсненням ними будь-якої професійної, зокрема господарської, діяльності [22, с. 10]. У свою чергу, відповідно до статті 1 Господарського кодексу України цей Кодекс визначає основні засади господарювання в Україні і регулює господарські відносини, що виникають у процесі організації та здійснення господарської діяльності між суб'єктами господарювання, а також між цими суб'єктами та іншими учасниками відносин у сфері господарювання [10].

Отже, траст – це правові відносини, які виникають між трьома типами суб'єктів – установником, довірчим власником та бенефіціарієм (на стороні кожного з яких може виступати як одна, так і кілька осіб) з приводу надання майна в особливий вид власності для здійснення управління. Установник передає майно у власність довірчому власнику (тобто у довірчу власність як особливий вид права власності). Довірчий власник одержує майно та має здійснювати управління ним. Таке управління має здійснюватися в інтересах певних осіб (бенефіціарії) та (або) для досягнення визначених установником цілей. Якщо такі відносини виникають в особистій (побутовій) сфері та не пов'язані з організацією і здійсненням господарської діяльності, то траст підпадає під сферу регулювання цивільного права і, відповідно, може вважатися цивільно-правовим. Проте істотно більше значення в економіці мають трасти, що створюються для організації та (або) безпосереднього здійснення господарської діяльності. Такі трасти неодмінно пов'язані з економічною сферою, відповідають предмету регулювання господарського права та за своєю сутністю є господарсько-правовими. Так, вітчизняні дослідники вказують, що банківська діяльність надає величезне різноманіття послуг своїм клієнтам – від традиційних депозитно-позичкових і розрахунково-касових операцій, що визначають основу банківської справи, до новітніх форм грошово-кредитних і фінансових інструментів, використовуваних банківськими структурами (лізинг, факторинг, траст тощо) [23, с. 97]. Комерційні банки як суб'єкти господарювання є активними учасниками трастових операцій.

Як відомо, господарсько-правові відносини характеризуються низкою ознак, серед яких [24, с. 25-26]: 1) сфера – економіка (господарювання) різного рівня; 2) зміст – безпосереднє здійснення господарської діяльності та (або) організація/керівництво такою діяльністю; 3) особливий суб'єктний склад – обов'язковим учасником цих відносин є суб'єкт господарювання; 4) поєднання

майнових та організаційних елементів; 5) значний ступінь правового регулювання на рівні актів законодавства в поєднанні з локальним регулюванням; 6) складність, яка полягає в тому, що обов'язки кожного із суб'єктів кореспондують обов'язкам декількох інших суб'єктів [25]; 7) тривалість, що полягає у часовій тривалості, за наявності стійких зв'язків учасників господарських відносин, із великими часовими інтервалами багатьох господарських процесів [25] та ін.

За умови відповідності трастових відносин вищеназаним ознакам траст може вважатися господарсько-правовим. Окрім ознак господарських правовідносин, що характерні для господарсько-правових трастів як особливого їх виду, таким трастам притаманні також усі ознаки трастів. Передусім для створення трасту обов'язковими вважаються три елементи [26]: визначеність щодо наміру створити траст; визначеність щодо об'єкта (має чітко визначатися, яке саме майно засновник збирається передати у траст); визначеність суб'єктів трасту.

За статтею 3 Господарського кодексу України сферу господарських відносин становлять господарсько-виробничі, організаційно-господарські та внутрішньогосподарські відносини [10]. Проте на доктринальному рівні наводяться дещо більш розширені та вдосконалені класифікації господарських відносин. Так, В.С. Мілаш виокремлює не три, а п'ять видів господарських відносин: господарсько-виробничі, господарсько-споживчі, організаційно-господарські, господарські організаційно-управлінські, а також внутрішньогосподарські відносини [27, с. 24].

За статтею 3 Господарського кодексу України відносини, що складаються між структурними підрозділами суб'єкта господарювання, та відносини суб'єкта господарювання з його структурними підрозділами є внутрішньогосподарськими. Майнові та інші відносини, що виникають між суб'єктами господарювання під час безпосереднього здійснення господарської діяльності, є господарсько-виробничими. Відносини, що складаються між суб'єктами господарювання та суб'єктами організаційно-господарських повноважень у процесі управління господарською діяльністю, є організаційно-господарськими. Якщо доктринальні визначення господарсько-виробничих та внутрішньогосподарських відносин від нормативних визначень відрізняються, як правило, несуттєво, то тлумачення організаційно-господарських відносин є більш дискусійним. Так, В.С. Мілаш, відмежовуючи в окремий вид господарські організа-

ційно-управлінські відносини (відносини, які виникають між учасниками відносин у сфері господарювання та органами державної влади, органами місцевого самоврядування у процесі управління господарською діяльністю), визначає, що організаційно-господарськими є відносини, які виникають з приводу заснування господарських організацій (об'єднань), а також у зв'язку зі встановленням інших організаційних зв'язків у сфері господарювання [27, с. 25]. За іншим доктринальним визначенням організаційно-господарські відносини – це відносини, які виникають між суб'єктами господарювання та органами державної виконавчої влади (в т. ч. колегіальними), органами місцевого самоврядування або іншими суб'єктами господарювання у процесі організації (в т. ч. створення умов господарювання) господарської діяльності та управління нею на підставі відповідних повноважень та/або права власності [28, с. 42].

Трастові господарсько-правові відносини апіорі мають майновий характер. Проте такі відносини, як правило, спрямовані на встановлення організаційних зв'язків у сфері господарювання та на створення умов для здійснення господарювання. Структурно трастові відносини нерідко зображуються як «магічний трикутник», у якому засновник (абсолютний власник) передає довірчому власнику (трасті) право юридично значитися власником майна (legal title), а бенефіціарію – право на отримання доходу від майна (equitable title) [26]. Встановлення організаційних зв'язків, виражених у формі такого трикутника, має як майновий, так і організаційний складник. З одного боку, відбувається передача майнових активів, прав здійснення розпорядження ними та права отримувати від них прибуток. З іншого боку, майнові відносини «магічного трикутника» закладають специфічні зв'язки у сфері господарювання, створюють умови для його здійснення. Через встановлення таких організаційних зв'язків відбувається формування особливого роду господарської структури, що не є юридичною особою, але спрямована на досягнення певних цілей у сфері господарювання. Утворення трасту через встановлення трастових правовідносин на підставі трастової угоди дозволяє суб'єкту господарювання отримати низку переваг – захистити активи від різного роду посягань (оскільки майно, передане у траст, вже не належить засновнику, засновник трасту юридично дистанціюється від майна та втрачає права на майно, які можуть бути об'єктом посягання), оптимізувати оподаткування, забезпечити більш високий рівень конфіденційності щодо фактичного

володіння майном тощо. Забезпечення фактично унікальних умов захисту майна зумовлено особливим правовим статусом активів трасту. З моменту створення трасту такі активи більше не є власністю засновника, відповідно, на них і не можуть звертатися стягнення, пов'язані з боргами засновника. Активи довірчого власника відокремлені від активів трасту, і на них не можуть звертатися стягнення, пов'язані з боргами довірчого власника [29]. Вбачається, що встановлення такого роду організаційних зв'язків у сфері господарювання не може бути повною мірою віднесені до господарсько-виробничих відносин і включає цілу низку компонентів, що господарсько-виробничим відносинам не властиві. Саме поєднання майнових та організаційних складників і характеризує господарсько-правові трасти як особливий вид господарсько-правових відносин.

Висновки

Залежно від характеру правовідносин, що становлять їх зміст, трасти можуть бути класифіковані на господарсько-правові та цивільно-правові. Господарсько-правові трасти є особливим видом господарсько-правових відносин, якому притаманні риси як господарсько-виробничих, так і організаційно-господарських відносин. При цьому, узагальнивши основні ознаки такого виду трастів, вважаємо, що господарсько-правовий траст – це особливий вид господарсько-правових відносин, що має довірчий характер, виникає у сфері господарювання з приводу організації та (або) безпосереднього здійснення господарської діяльності між трьома суб'єктами – установником, довірчим власником і бенефіціарієм – та передбачає надання засновником довірчому власнику майна (активів) на особливому правовому титулі – праві довірчої власності для здійснення управління таким майном в інтересах певних осіб (бенефіціаріїв) та (або) для досягнення визначеної засновником мети.

Список використаних джерел:

1. Безбах В. Доверительная собственность. *Бизнес*. 1993. № 33. С. 13-14.
2. Педько А.Б. Траст як ефективний інструмент управління бізнес-активами. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2017. Випуск 15. С. 276-281.
3. Перестюк Н.М. Гаазька конвенція про визнання трастів задля вирішення колізій законів. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2018. № 4. С. 173-177.
4. Буяджи Г. Теоретичні та практичні проблеми визнання та кваліфікації інституту трасту.

Підприємництво, господарство і право. 2017. № 9. С. 10-15.

5. Манжосова О.В. Особливості існування правового інституту довірчої власності в законодавстві України. *Вісник Чернівецького факультету Національного університету «Одеська юридична академія»*. 2014. № 2. С. 145-155.

6. Майданик Р. Довірча власність у цивільному праві України (формування, порівняльний аналіз і поняття). *Українське комерційне право*. 2004. № 5. С. 37-56.

7. Господарське право : підручник / за ред. О.П. Подцерковного. Харків: Одиссей, 2010. 640 с.

8. Цивільний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15/print> (дата звернення: 05.11.2020).

9. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України : Закон України від 19.06.2003 № 980-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/980-15/print> (дата звернення: 05.11.2020).

10. Господарський кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15/print> (дата звернення: 05.11.2020).

11. Буяджи Г. Проблемні питання визначення правової природи трасту. *Підприємництво, господарство і право*. 2017. № 5. С. 10-16.

12. Буяджи Г.В. Довірча власність і трастоподібні конструкції: імплементація міжнародних стандартів у цивільне право України : дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.03. Київ, 2018. 603 с.

13. Гончарук А.А. Право довірчої власності. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2014. № 2. С. 97-101.

14. Некіт К. Траст в Україні та країнах англо-американського права: проблеми адаптації. *Чверть століття українсько-американської дружби: досвід гідний майбутнього*: зб. матеріалів III американознавчої мультидисциплінарної конференції. 12-13.04.2016. Львів, 2016. С. 118-123.

15. Модельные правила европейского частного права. Москва: Статут, 2013. 989 с.

16. Некіт К.Г. Принципи DCFR та сучасна концепція довірчої власності (трасту) в Україні. *Часопис цивілістики*. 2015. Випуск 18. С. 171-174.

17. Конвенція про право, що застосовується до трастів, та про їх визнання від 01.07.1985. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/MU85335> (дата звернення: 05.11.2020).

18. Юридична енциклопедія : у 6 т. Т 2 / за ред. Ю.С. Шумшученко. Київ: Українська енциклопедія ім. М.П. Бажана, 1998. 741 с.

19. Кадала В. В., Хайлова Т. В., Гузенко О. П. Банківське право : навчальний посібник / за ред. д-ра юрид. наук, проф. Б. В. Дерев'янка; МВС України, Донецький юридичний інститут. Львів: «Магнолія 2006», 2020. 172 с.

20. Рябчинська А.О. Право довірчої власності в англо-американській та континентальній системах права: порівняльно-правова характеристика. *Правове регулювання економіки*. 2018. № 17. С. 279-287.

21. Сліпченко С.О. Інститут права довірчої власності і його дія в Україні : автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03. Харків, 1997. 24 с.

22. Мілаш В.С. Господарське право: курс лекцій : у 2 ч. Ч 1. Харків: Право, 2008. 496 с.

23. Правове регулювання економічних відносин за участі підприємств великого промислового регіону : монографія / Деревянко Б.В., Кадала В.В., Громенко Ю.О., Гузенко О.П., Іваненко Д.Д., Роженко О.В., Хайлова Т.В.; за заг. ред. Б.В. Деревянко. Львів: «Магнолія 2006», 2020. 245 с.

24. Вінник О.М. Господарське право: курс лекцій. Київ: Атіка, 2004. 624 с.

25. Господарське право : підручник / за заг. ред. Д.В. Задихайла, В.М. Пашкова. Харків: Право, 2012. 696 с.

26. Трaсты. URL: https://gsl.org/ru/offshore/trust_fund_foundation/ (дата звернення: 05.11.2020).

27. Мілаш В.С. Комерційний договір у господарському праві: теоретичні проблеми становлення та розвитку : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.04. Харків, 2008. 34 с.

28. Ілларіонов О.Ю. Організаційно-господарські правовідносини в контексті виконання положень угоди про асоціацію з Європейським Союзом. *Юридичний бюлетень*. 2016. Випуск 2. С. 34-43.

29. Панчук Р. Нетривіальні підходи до захисту активів: офшорний траст та фонд. *Юридична газета*. 2013. № 14. С. 40-41.

Andriy Yeremeyev. General characteristics of business trust

The article is dedicated to the definition and analysis of economic and legal trusts as a kind of trust legal relations (trust property relations), which correspond to the subject of regulation of economic legislation. The concept of trust itself is analysed; it is substantiated that the definition of a trust through the concept of legal relations can be considered as the most acceptable one. Although a trust is sometimes defined as a duty, obligation, contract, or even a legal entity, the dominant and predominant approach to defining a trust is precisely through the category of legal relationship. It is noted that a trust as an institution inherent in the Anglo-American (precedent) legal systems is gradually gaining ground in the systems of Romano-Germanic (continental) law. With the appearance of the institution of trust property in Ukrainian legislation there is an urgent need for further study and analysis of this legal structure to improve its legal regulation, as well as to bring it into conformity with the most advanced world standards. It is substantiated that all trusts by the nature of legal relations, which build up their content, are divided into business legal trusts and civil legal trusts.

The first ones are related to the economic sphere and are subject to the regulatory influence of economic legislation. The others, not related to organization or implementation of economic activities, may arise in the personal (domestic) sphere. The article argues that business legal trusts are a kind of economic and legal relations, which can not be fully attributed to either economic-and-production or organizational-and-economic relations, but combine the features of the both types. In general, a trust can be considered economic and legal, provided that the trust relations comply with all the features of economic and legal relations. In addition to the features of economic relations, which are in evidence of economic and legal trusts as a special type, such trusts also have all the features of trusts. In particular, business legal trusts, like other typical trust structures, should include three components: certainty of intentions, certainty of objects, and certainty of subjects.

Key words: trust property, trust, business legal trust, civil legal trust, trust legal relations.